

Nr 133.

Av herr **Johansson, Johan Bernhard**, och herr **Lindmark**, om
ökat anslag till bidrag till byggande av enskilda ut-
fartsvägar.

Till byggande av enskilda utfartsvägar för budgetåret 1935/1936 har Kungl. Maj:t föreslagit ett belopp av 600 000 kronor eller samma belopp som av fjolårets riksdag anvisats för innevarande budgetår.

Avsikten med anslaget till enskilda utfartsvägar är att genom beredande av bidrag från statens sida uppmuntra och möjliggöra för befolkningen i avlägset liggande byar eller gårdar att själva bryta väg fram till de allmänna trafiklederna. Anslaget var ursprungligen avsett endast för de fyra nordligaste länen, men dess användning vidgades från och med budgetåret 1925/1926 successivt så att från och med budgetåret 1930/1931 samtliga län beretts möjlighet erhålla bidrag från detsamma.

Bestämmelser om statsbidrag till byggande av enskilda utfartsvägar har meddelats i kungl. kungörelsen av den 29 maj 1931, nr 232. Angående villkoren för statsbidragets utgående samt storleken av detsamma stadgas i § 3 av nämnda kungörelse följande:

Mom. 1. Statsbidrag må ej utgå, med mindre till det i varje särskilt fall avsedda vägföretaget bidrag, motsvarande minst 15 procent av statsbidragets belopp, lämnas av medel, som anvisats av landsting, kommun eller annan icke sakägare.

Bidrag må ej utgå till arbete, som påbörjats, innan statsbidrag därtill beviljats, där ej särskilt tillstånd till brådskande arbetes utförande enligt av vederbörande länsstyrelse godkänd plan meddelats av länsstyrelsen.

Mom. 2. Statsbidrag bör i allmänhet icke utgå med mer än en fjärdedel till en tredjedel av den beräknade kostnaden för anläggningen och må ej för något fall bestämmas till högre belopp än som motsvarar hälften av samma kostnad.

Oaktat statsbidrag sålunda lämnas till förhållandevis liten del av beräknad kostnad för den enskilda vägens anläggning ha anspråken på anslaget under de gångna åren varit mycket stort. Detta beror givetvis på det befintliga skriande vägbehovet och utsiktslösheten att inom rimlig tid erhålla allmän väg. För att kunna bryta den besvärande känslan av isolering och för att kunna förmå sönerna att stanna vid och slutligen övertaga fädernegården ha inga offer ansetts för stora för den nödvändiga vägens anläggning. Med beundransvärd seghet, uthållighet och offervilja har så utfartsvägen kommit till stånd. Samtidigt ha intressenterna för vägföretaget haft att härutöver på vanligt sätt och i vanlig ordning utgöra vägskatt för

den allmänna väghållningens utförande, till såväl nybyggnad av vägar som till deras underhåll.

För att i någon mån kunna skapa större jämlikhet och rättvisa mellan den del av befolkningen, som utan egna särskilda offer blir delaktig av den allmänna vägens fördelar och den del som har att genom egna insatser av kapital och arbete skaffa sig framkomlig väg, bör en ändring av grunderna för statsbidragets beräkning, innebärande möjlighet för byggare av enskild utfartsväg att erhålla större procentuellt statsbidrag, omedelbart vidtagas.

Såsom — åtminstone tillsvidare — lämplig lägsta gräns för statsbidragets beräkning anse vi vara 40 procent av beräknad kostnad för anläggningen. Övre gränsen torde böra bibehållas vid det belopp som motsvarar hälften av samma kostnad. Sammanlagda beloppet av statsbidrag och det bidrag av minst 15 procent av statsbidragets belopp, som enligt gällande bestämmelser skola anvisas av landsting, kommun eller annan icke sakägare, komma sålunda att utgöra lägst 46 procent och, i de särskilda fallen, högst 57,5 procent av beräknad byggnadskostnad.

Ett bifall till vad här föreslås och för att icke minska antalet företag, som utan ändring av grunderna för statsbidragets utgående kunnat tilldelas statsbidrag, kräver ökning av anslagssumman. Full kompensation skulle vinnas med höjning av anslaget med 80 à 90 000 kronor. Emellertid är det förefintliga behovet av bidrag till anläggning av enskilda utfartsvägar så stort, att en betydande höjning av anslaget härutöver är starkt motiverad.

Av statsverkspropositionen framgår att kungl. väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, med ledning av länsstyrelsernas yttranden, uppskattat det beräknliga anslagsbehovet för ifrågavarande ändamål under nästkommande budgetår till 1 384 000 kronor. Då anslaget för innevarande budgetår utgår med 600 000 kronor skulle sålunda en anslagsökning av 784 000 kronor erfordras, därest länsstyrelsernas anslagskrav skulle kunna tillgodoses i av länsstyrelserna begärd omfattning.

Tillkomsten av enskilda utfartsvägar innebär att byggandet av allmänna vägar i betydande omfattning kan anstå och i en del fall helt uteslutas. De arbetstillfällen, som skapas vid anläggning av de enskilda utfartsvägarna, äro synnerligen välkomna och ägnade att verksamt minska den i de olika orterna ännu befintliga arbetslösheten. Med hänsyn härtill och till den av oss föreslagna ökade bidragsprocenten av statsmedel till anläggningarnas utförande få vi föreslå att anslaget till bidrag till byggande av enskilda utfartsvägar måtte höjas från det av Kungl. Maj:t föreslagna beloppet 600 000 kronor med 300 000 kronor till 900 000 kronor.

Med åberopande av det anförda få vi föreslå,

att riksdagen måtte besluta *dels* att § 3 mom. 2 i kungl. kungörelsen av den 29 maj 1931, nr 232, måtte erhålla följande ändrade lydelse:

Statsbidrag bör i allmänhet icke utgå med mer än 40 procent av den beräknade kostnaden för anläggningen och må ej för något fall bestämmas till högre belopp än som motsvarar hälften av samma kostnad.

dels att till bidrag till byggande av enskilda utfartsvägar för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av kronor 900 000.

Stockholm den 23 januari 1935.

J. B. Johansson.

Carl Lindmark.

